

Kratek življenjepis

Božidar Tensundern se je rodil 23. februarja 1890 v Gronau-u na Vestfalskem blizu holandske meje. Od leta 1903 do 1908 je bil gojenec škofijskega zavoda »Ludgerianum« v Münstru. Kot bogoslovec je od svojega škofa Feliksa von Hartmanna izvedel, da živi v Porenju in na Vestfalskem okoli 40 000 Slovencev, ki pa so v verskem in narodnem pogledu popolnoma zapuščeni. Tedaj je prosil škofa, naj mu omogoči, da bi se naučil slovenskega jezika, ker bi rad kot duhovnik deloval med Slovenci v Vestfaliji. Münstrski škof je priporočil ljubljanskemu škofu dr. A. B. Jegliču svojega bogoslovca. Škof dr. Jeglič ga je z veseljem sprejel in poslal k dekanu Andreju Lavriču v Vipavo, da bi se naučil slovenskega jezika. Tam je mladi Tensundern po večkratnem bivanju naš jezik tako vzljubil, da je dobro slovensko govoril in pridigal. Sam je rekel o sebi, da je po srcu bolj Slovenec kot Nемеc. Dne 10. avgusta 1912 je bil v Münstru posvečen v duhovnika. Služboval je kot vikar v Gladbecku in Hoevelu, nato pa 30 let kot župnik v veliki mestni župniji Ricklingshausen. Vsa ta leta je deloval med slovenskimi izseljenci. Kakor oče je skrbel zanje, vodil njihova društva, jih zbiral na božji poti v Kevelarju. Pisal je popolnoma pravilno slovenščino, do konca življenja je imel naročene vse naše verske časopise in budno spremljal dogajanja v Sloveniji. Zadnja leta je v pokoju bival v mestecu Nordwalde. Ko ga je tik pred smrtjo obiskal ljubljanski pomožni škof in se mu zahvalil pred biserno mašo za vse njegovo delo za Slovence, je rekel: »Kadar me obiščejo Slovenci, je to zame injekcija!« Svojo biserno mašo je hotel darovati tudi na Brezjah, a ga je Bog prej poklical po plačilo. Umrli je 21. julija 1972.

Nadškofijski arhiv Ljubljana je zapuščino Božidraja Tensunderna prejel od Janeza Zdešarja, dotedanjega delegata za Nemčijo v letu 1995. Uredil jo je Jože Povšič v letu 1998. Gradivo bo dostopno za javnost leta 2045.

Literatura: Okrožnice Nadškofijskega ordinariata Ljubljana 8/1972, 63.; B. Tensundern: Westfalski Slovenci, Mohorjeva družba Celovec 1968.; Božidar Tensundern – zlatomašnik, Družina 18/1962, 141.

Popis gradiva

- fasc. 257   ae 1 Osebni dokumenti /vsebuje tudi pismo škofa
   G. Rožmana z dne l. 12. 1957 glede delegata v Nemčiji/
ae 2 Fotografije
ae 3 Pridige
ae 4 Kartoteka

- fasc. 258   ae 5 Zveza katoliških slovenskih društev 1913 - 1923
ae 6 Zveza katoliških slovenskih društev 1924 - 1926
ae 7 Zveza katoliških slovenskih društev 1927 - 1928
ae 8 Zveza katoliških slovenskih društev 1928 - 1932
ae 9 Zveza katoliških slovenskih društev 1933
ae 10 Zveza katoliških slovenskih društev 1934
- fasc. 259   ae 11 Zveza katoliških slovenskih društev 1935
ae 12 Zveza katoliških slovenskih društev 1936
ae 13 Zveza katoliških slovenskih društev 1937 - 1970
- fasc. 260   ae 14 Društvo sv. Barbare - člani
ae 15 Seznam članov - mobiliziranih v vojsko 1914 - 1917
ae 16 Društvo sv. Barbare /zapisniki 1937 - 1941/
ae 17 Slovenska bratovščina živega rožnega venca v Gladbecku
1914 - 1924
ae 18 Društvo sv. Barbare v Gladbecku - seznam članov
- fasc. 261   ae 19 Društveni zapisnik za slovensko rudarsko društvo sv. Barbare
v Meerbecku /1912 - 1925/
ae 20 Zapisnik članov društva sv. Barbare v Meerbecku 1916 - 1927
ae 21 Zapisnik društva sv. Barbare v Gladbecku 1926 - 1940
ae 22 Zapisnik društva sv. Barbare v Mörs Meerbecku 1932 - 1937
ae 23 Zapisnik društva sv. Barbare za slovenske rudarje v
Gladbecku - 1914 - 1926
ae 24 Zapisnik sej in občnih zborov katoliške jugoslovanske zveze
na Renskem in Westfalskem
ae 25 Zapisnik društva sv. Barbare v Gladbecku 1929 - 1932
ae 26 Seznam romarjev
ae 27 Pravila društva sv. Barbare /1926, 1937/, Pravila Katoliškega
društva sv. Barbare za slovenske rudarje v
Gladbecku 1910, Pravila jugoslovanskega narodnega društva
sv. Barbare 1935
ae 28 Zastava društva sv. Barbare
- fasc. 262   ae 29 Zlata maša škofa G. Rožmana 21. 07. 1957 - Kevelaer
/Nemčija/
ae 30 Sporazum med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in
Nemčijo o socialnem zavarovanju 1928
ae 31 Nemško jugoslovanska izmenjava mladine 1931, 1932
ae 32 Posebni vlak /25. 8. - 6. 9. 1927/

- ae 33 Die Slowenen in Ruhrgebiet und ihre seelsorgliche Betreuung 1900 - 1968
  - ae 34 Izpisek otrok slovenskih staršev, ki se peljejo dne 6. 8. 1928 v domovino za 6 tednov
  - ae 35 Skupni potni list za potovanje Gladbeck - Rajhenburg 1922
  - ae 36 Sezname raznih potovanj 1928
  - ae 37 Sonderfahrt - Ruhrgebiet - Jugoslawien 27. 6. - 12.7.1935
  - ae 38 Romanje v Kevelaer 15. 8. 1934
  - ae 39 Naselbine Slovencev /imena/: Nemčija, Francija, Belgija...
  - ae 40 Poletno bivanje otrok westfalskih rojakov v Sloveniji
  - ae 41 Družabne prireditve 1927, 1928
- fasc. 263 ae 42 Posamezne številke časopisov in revij:
- Ameriška domovina /1958, 1963, 1968, 1970/, Družina /1954, 1961, 1963/, Glasnik Marije Pomagaj /1950 - 1951/, Slovenska svoboda /1964/, Klic Triglava /1964/, Katoliški Glas /1962/, Mladika /1961/, Naš tednik - Kronika /1962/, Domoljub /1940/, Domoljub - Vestnik slovenske ljudske stranke /1964/, Vera in dom /1959, 1962/, Misli /1962/, Ave Maria /1962/, Žar - Glasilo slovenskega preporoda /1961/, Vestnik - Glasilo Marijine Legije v fari sv. Vida v Clevelandu /1962/, Otrok božji /1961/, Novi časi /1962/, Mladje - literarno glasilo mladih /1962/, Vestnik Save /1961 - 1962/, Božje stezice /1959/, Klic Triglava /1963/, Katoliški misijoni /1962, 1964/, Glas slovenske kulturne akcije /1962/, Slovenska pot /1963/, Nedelja /1962/, Novi list /1963/, Slovenska država /1963 - 1964/, Vestnik zveze Slovencev v inozemstvu /1962 - 1963/, Slomškov list /1964 - 1965/, Slovenska misel /1963/, Baragov vestnik /1959/, Demokracija /1962/, Amerikanski Slovenec /1938/.
- fasc. 264 ae 43 Posamezne številke časopisov in revij:
- Svobodna Slovenija /1962, 1965, 1972/, Prosveta - Glasilo slovenske narodne podporne jednote /1965/, Pismo /1962/, Ilustrirani Slovenec /1928 - 1931/ - fotografija prve slovenske vlade, Družabna pravda /1959/, IZSELJENIŠKI vestnik /1932 - 1938/, IZSELJENIŠKI Vestnik /1939, 1940/, Rafael - Glasilo jugoslovanskih izseljencev /1931, 1932, 1933, 1934/, IZSELJENSKI vestnik Rafael - Glasilo Družbe sv. Rafaela v Ljubljani /1935 - 1938/, Matjažev glas - Glasilo slovenskega protikomunističnega gibanja /1948/, Slovenski Vestnik /1963/, Duhovno življenje /1934, 1938/, Naše duhovno življenje /1933/, Vestnik - Glasilo domobrancev in

drugih protikomunističnih borcev, Vestnik prosvetnih zvez v Ljubljani in Mariboru /1930, 1938/, Naš zvon -Glasilo Slovencev na Nemškem /1926, 1927/, Dahavski poročevalec /1945/, Novi Amerikanec /1949/, Izselenec /1928/.

- fasc. 265   ae 44   Krekova westfalska pisma /1924 .../
              ae 45   Časopisni izrezki v slovenskem jeziku
              ae 46   Časopisi in časopisni izrezki v nemškem jeziku